អត្ថបទសិក្សា

ស្នាដៃនិពន្ធប៉ិនប្រសប់

ដោយ

លោកនភហង្សផលា

nphalla@hotmail.com

www.smaradeykhmer.org

រក្សាសិទ្ធ

២០០៩

ស្នាដៃនិពន្ធប៉ិនប្រសប់

ស្នាដៃនិពន្ធប៉ិនប្រសប់

*ភាសិតបុរាណមួយឃ្លាបានចែងថា "**ចេះដប់មិនស្មើប្រសប់មួយ**", ជាកត្តាបង្ហាញនូវ តម្លៃដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ នៃការប៉ិនប្រសប់របស់ខ្មែរ ។ ភាពប៉ិនប្រសប់នេះ គឺជាមូលដ្ឋានឫសគល់ដ៏ជ្រៅ នៃមោទនភាពជាតិខ្មែរ តាំងពីបុរេកាលរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន តួយ៉ាងដូចជាស្នាដៃទាំងឡាយ របស់បុព្វបុរសយើង ដែលបានបន្សល់ នូវខ្លឹមសិល្បៈនិងគំនិតរចនាបថយ៉ាងប្រសិទ្ធ តាមរយៈសំណង់ប្រាង្គប្រាសាទល្បីៗ ភ្លេង របាំ ចម្រៀង ព្រមទាំងអត្ថបទអក្សរសិល្ប៍# ដ៏ល្អប្រសើរជាច្រើនរាប់មិនអស់ ។ ថ្វីបើស្នាដៃទាំងឡាយមានអាយុរាប់សតវត្សទៅហើយក្តី ក៏សង្គមជាតិខ្មែរ នៅតែអាចត្រងយក គុណប្រយោជន៍យ៉ាងមហិមា ពីស្នាដៃដ៏វិចិត្រទាំងឡាយនៅគ្រាបច្ចុប្បន្ននេះ នៅឡើយ ដូចជាការទាញយក នូវផលប្រយោជន៍ ពីទេសចរណ៍ និងអ្នកស្រាវជ្រាវសកល ដោយសារតម្លៃដ៏ឧត្តម នៃសិល្បៈសូនរូប និងចម្លាក់ថ្មតាមប្រាង្គប្រាសាទនានា តាំងពីជំនាន់មុនសម័យអង្គរ អំពីការបង្ហាញនូវសិល្បៈឆ្លាក់ឈើ សិល្បៈត្បាញសូត្រ សិល្បៈនិពន្ធ សាច់ភ្លេង ទំនុក ច្រៀង និង សិល្បៈរចនារបាំ ទាំងបុរាណនិងប្រពៃណីជាដើម ។ល ។ បែរមកផ្នែកអក្សរសិល្ប៍វិញ ជាតិខ្មែរក៏បានទទួលយកនូវខ្លឹមសារៈប្រយោជន៍ សំខាន់ៗពីមូលដ្ឋាននៃការឆ្លាក់គំនិតមនសិការ និងសតិស្មារតីជាតិនិយម យ៉ាងវិសេសវិសាលពណ៌្ណរាយ ដូចគ្នាដែរ ។*

អ្វីទៅជាការប៉ិនប្រសប់?

១. ការប៉ិនប្រសប់សំដៅលើគំនិតដើមបំផុត របស់បុគ្គលណាមួយ ដែលផុសចេញពីការយល់ឃើញ ថ្មី ហើយប្លែក ហើយមិនចម្លងគំនិត ឫបែបបថរបស់នរណាទាំងអស់ ។ ការយល់ឃើញគំនិតថ្មីៗ ប្លែកៗ ជាកត្តានាំអោយមានការរីកចំរើន ក្នុងសង្គមជាតិ ។ ប៉ុន្តែគំនិតនិងគំហើញថ្មីៗ ទាំងឡាយ មិនប្រាកដថា ជាគំនិតដែលនាំមកនូវសារប្រយោជន៍ល្អ ជូនសង្គមវិញ រហូតនោះទេ ។ ដូច្នេះហើយ នៅមុនពេលត្រងទទួលយកគំនិតថ្មីនោះ យើងម្នាក់ៗគួរពិចារណា ឲ្យបានច្បាស់លាស់ជាមុនសិន ថា តើគំនិតថ្មីៗទាំងឡាយនោះ ផ្តល់គុណប្រយោជន៍ ដល់មនុស្សក្នុងសង្គមយ៉ាងណាខ្លះ ។ ទន្ទឹមគ្នានេះ គំនិតចាស់បុរាណខ្លះវិញ ក៏មិនប្រាកដថាល្អទាំងអស់នោះដែរ មានន័យថា ទោះបីគំនិតចាស់បុរាណក៏ដោយ ទោះគំនិតថ្មីក៏ដោយ បើសិនគំនិតទាំងឡាយនោះ អាចក្លាយជាឧបសគ្គ នៃការវិវឌ្ឍន៍រុងរឿងប្រសើរ របស់ប្រជាពលរដ្ឋ

ក្នុងសង្គម គ្រាបច្ចុប្បន្ន យើងទាំងឡាយមិនគួរ នឹងត្រងទទួលយក ឥទ្ធិពលទាំងនោះ មកផ្សព្វផ្សាយ ឬអនុវត្តន៍ឡើយ ។

២. គំនិតដែលប្រសប់ប្រសើរ តែងផ្តល់នូវគុណប្រយោជន៍ ចំពោះសង្គមជាតិជានិច្ច ។ រីឯការអនុវត្តន៍នូវគំនិតថ្មីៗ ទៅលើផ្លូវជីវិតរស់នៅ ពិតជាសំខាន់ណាស់ ព្រោះថាគំនិតខ្លះអាចនាំមក នូវទុក្ខទោសអំពល់ត្រឡប់ដល់បុគ្គលឬដល់សង្គមវិញ ប្រៀបដូចជាកាំបិត ដែលគេសំលៀងយ៉ាងមុត អាចយកមកប្រើជាប្រយោជន៍ សម្រាប់ការរស់នៅ តែគេក៏អាចយកទៅប្រើជាអាវុធ ដើម្បីនឹងបំផ្លិចបំផ្លាញជីវិតមនុស្សយ៉ាងសាហាវវិញបានដែរ ។ ដូច្នេះ គោលគំនិតប៉ិនប្រសប់ដ៏ពិតនោះ ចាំបាច់ត្រូវនាំនូវ គុណប្រយោជន៍ល្អប្រពៃដល់មនុស្សជាត ិក្នុងសង្គម តាមរយៈការអនុវត្តន៍គំនិត ទៅក្នុងជីវិតដោយប្រពៃផង ។

៣. គំនិតថ្មីៗដែលនាំ គុណសារៈប្រយោជន៍ ត្រូវតែមានប្រសិទ្ធភាព ។ ប្រសិទ្ធភាពសំដៅទៅលើវិធីដោះស្រាយបញ្ហា អោយដល់គោលដៅ ដោយជោគជ័យ ។ បើគ្មានប្រសិទ្ធភាពទេ ទោះបីជាគំនិតនោះថ្មីយ៉ាងណាក៏អាច សាបរលាបទៅវិញ ដោយងាយដែរ ត្បិតថាបើគំនិតថ្មីនោះ មិនអាចយកប្រើជាការបាន តើជនណានឹងជ្រើសរើសយកទៅអនុវត្តន៍ ក្នុងជីវិតអោយចម្រុងចម្រើន ការរស់នៅរបស់គេ ? ហើយបើគ្មានមនុស្សណាទទួលយកគំនិតថ្មីទាំងនោះ ទៅអនុវត្តទេ តើធ្វើម្តេចគេនឹងអាច បង្កបង្កើនប្រយោជន៍ ដល់មនុស្សជាតិក្នុងសង្គម អោយជោគជ័យយ៉ាងណា ។បានទៅ ? ដូច្នេះ ការដែលយើងអាចត្រិះរិះរកឃើញនូវគំនិតដ៏ប្រសប់ចំណានណាមួយហើយ យើងគប្បីស្វែងរកវិធីប្រើប្រាស ់ពិសោធន៍គំនិតនោះ ទៅក្នុងជីវិតវិញ ថាតើមានប្រសិទ្ធភាព ទៅលើសង្គម ដែរឬយ៉ាងណា ។ កាលបើគំនិតទាំងនោះ អាចយកប្រើជាប្រយោជន៍ដោយប្រពៃបាន នោះទើបអាចហៅថា ជាការប៉ិនប្រសប់ របស់អ្នកបង្កើតគំនិត និងអ្នករចនាគំនិត អោយក្លាយទៅជាផលប្រយោជន៍ ដ៏មានតម្លៃ ក្នុងជីវិតរស់នៅរបស់ពលរដ្ឋ ។

៤. ការប៉ិនប្រសប់តែងនាំមក នូវគុណសម្បត្តិល្អ សម្រាប់ជីវិតរស់នៅ ពោលគឺសំដៅលើការដែលយើង អាចធ្វើអោយការរស់នៅរបស់មនុស្ស កាន់តែមានភាពងាយស្រួល ហើយសុខសប្បាយជាងមុន ចម្រុងចម្រើនជឿនលឿន ហើយមានសណ្តាប់ធ្នាប់ របៀបរៀបរយ និងមានសុវត្ថិភាព ឧទាហរណ៍ សូមក្រឡេកមើល ការវិវឌ្ឍន៍ក្នុងវិស័យធ្វើដំណើរ គឺចាប់តាំងពីការធ្វើដំណើរ ដោយជើងនៅនាសម័យបុរាណរហូតមកដល់ កាលវេលា ដែលមនុស្សធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ ឆ្លងទ្វីបនៅក្នុងសម័យកាល# បច្ចុប្បន្ននោះយើងនឹងឃើញថា ការវិវឌ្ឍន៍ក្នុងមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ កាន់តែមានភាពងាយស្រួល កាន់តែរហ័សកាន់តែបានឆ្ងាយ ឆ្លងដែនដី ដែនសមុទ្ទទាំងឡាយក្នុងសកលលោក ទាំងមូល ។ ដូច្នេះ ការរស់នៅមានភាពងាយស្រួលប្រសើរក្នុងជីវិត ជាងមុន ជាលទ្ធផលនៃគំនិតប៉ិនប្រសប់ របស់ជនដែលមានប្រាជ្ញា

ហើយការប៉ិនប្រសប់ខាងរចនាគំនិត អោយចេញជារូបរាងបានយ៉ាងប្រសើរនេះ គឺជាគន្លឹះនៃការវិវឌ្ឍន៍យ៉ាងថ្កុំថ្កើងរបស់សង្គមជាតិទាំងមូល ។

អ្វីទៅជាការប៉ិនប្រសប់របស់អ្នកនិពន្ធ ?

ស្នាដៃដ៏សំខាន់របស់កវីនិពន្ធគ្រប់រូប គឺការបណ្តុះថ្មីដែរឲ្យកាន់តែ ប្រសប់ប្រសើរ ។ ដើម្បីនឹង ដុសខាត់ថ្មីដែនិពន្ធរបស់ខ្លួនអោយកាន់តែកើនឧត្តមភាព តើអ្នកនិពន្ធនិមួយៗ គួរបណ្តុះទេពកោសល្យយ៉ាងណាខ្លះ ?

១. គំនិតដើម:

ដើម្បីជាសក្ខីភាព នៃស្នាដៃប៉ិនប្រសប់ អ្នកនិពន្ធទាំងឡាយចាំបាច់ ត្រូវតែរក្សាគំនិតដើមរបស់ខ្លួន គឺជាគំនិតដែលផ្តល់ នូវសារៈប្រយោជន៍ដ៏ប្រសិទ្ធ និងផ្តល់នូវគុណសម្បត្តិល្អ ចំពោះជីវិតមនុស្ស ។ **គំនិតដើម** សំដៅទៅលើគំហើញផ្ទាល់របស់ស្មេរ ទៅលើចំណុចសំខាន់អ្វីមួយ ក្នុងសង្គម រួចហើយអ្នកនិពន្ធនោះសរសេរផ្តល់នូវគំនិតដោះស្រាយ ដើម្បីស្វែងរកវិធីបណ្តុះ ការចម្រើនវិវឌ្ឍន៍របស់មនុស្សជាតិ ដោយមិនចម្លងគំនិតពីបុគ្គលណាម្នាក់ ដដែលជាដដែលទៀតឡើយ ។ ទម្លាប់មិនល្អមួយ ដែលជាឧបសគ្គនៃការរីកចំរើនរបស់ស្មេរ គឺការកត់ចម្លងគំនិត ពីជនដទៃដោយខ្វះការពិចារណា និងការសរសេរ ដោយខ្វះគោលឧបាយសម្រាប់ដោះស្រាយជីវិត ។ នៅបច្ចុប្បន្ននេះ គំនិតចាស់បុរាណខ្លះ បានសាបរលាបអស់ប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់យកមកប្រើ ដើម្បីដោះស្រាយជីវិតរស់នៅ ក្នុងសង្គម ថ្មីបើ គំនិតខ្លះទៀតនៅមានប្រសិទ្ធភាពនៅឡើយ ។ ដូច្នេះ នៅសម័យកាលបច្ចុប្បន្ននេះ បើសិនយើងទាំងឡាយ មិនព្យាយាមបណ្តុះគោលគំនិតល្អៗ ថ្មីៗ ដ៏ប្រសិទ្ធ បន្ថែមទៀតទេ នោះសង្គមខ្មែរនឹងថមថយ ការរីកចម្រើនរុងរឿងជាមិនខាន ជាពិសេស ខាងសីលធម៌ សង្គមធម៌គុណធម៌ និងវប្បធម៌នេះតែម្តង ។ ការដែលអ្នកនិពន្ធបានរកឃើញនូវគំនិតថ្មី ហើយប្លែកពីធម្មតា ហើយក៏ជាគំនិតដែលអាច ផ្តល់ប្រសិទ្ធភាពប្រសើរចំពោះអ្នកអាននិងប្រជាជនទូទៅក្នុងសង្គម ។ នោះជាកត្តា បង្ហាញនូវគំនិតដ៏ប៉ិនប្រសប់របស់ អ្នកនិពន្ធរូបនោះ ហើយក៏ជាមោទនភាពរបស់ស្មេរយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ ឧត្តុង្គឧត្តមគួរជាទីកត់សំគាល់របស់ សង្គមជាតិទាំងមូល ។

២. គុណប្រយោជន៍:

នេះជាការសំដៅទៅលើតម្លៃអត្ថបទ ដែលនាំមកនូវ សារប្រយោជន៍ដល់អ្នកអាន មានដូចជា:

__២ក- ការផ្ដល់នូវដំណោះស្រាយ:__ អ្នកនិពន្ធគប្បីសរសេរ ផ្ដល់នូវដំណោះស្រាយប្លែកៗ ក្នុងសាច់រឿង ដោយកត្តាសមហេតុសមផល ហើយប្រពៃ ដើម្បីឲ្យអ្នកអាន បានយកទៅត្រិះរិះពិចារណា ក្នុងការតម្រង់មតិក្នុងសំណេរ ដើម្បីយកទៅអនុវត្តន៍ក្នុងជីវិតអោយបានរុងរឿង មានន័យថា ការដែល អ្នកនិពន្ធសរសេរនោះ តើគ្រាន់តែជាការត្អូញត្អែរិះគន់ អំពីចំណុចបញ្ហាអ្វីមួយ ដោយគ្មានផ្ដល់នូវគំនិតប្រសើរៗប្លែកៗ សម្រាប់ដោះស្រាយវិបត្តិទាំងឡាយ អោយបានធូរស្រាល នៅទីបញ្ចប់ ឬ គ្រាន់តែជាការសរសេរបញ្ឆេះដល់សង្គម យ៉ាងអាសារបង់ តែប៉ុណ្ណោះ ។ ការសរសេរបន្ថែមនូវវិធីដោះស្រាយនានា ដើម្បីរកច្រកចេញពីចំណុចបញ្ហាដែលអ្នកនិពន្ធ កំពុងលើកយកមកពិភាក្សា នោះទើបជាខ្លឹមសារពិតប្រាកដ របស់អក្សរសិល្ប៍ ដែលអាចនាំសារប្រយោជន៍ ប្រពៃ ដល់អ្នកអានទាំងឡាយ និងដល់សង្គមជាតិទាំងមូល ។

__២ខ- ការផ្ដល់ជាយោបល់ដល់អ្នកអាន:__ នៅក្នុងសំណេរខ្លះៗ អ្នកនិពន្ធក៏អាចផ្ដល់ ជាគំនិតយោបល់ ថ្មីៗ ប្លែកៗ គ្រាន់អោយអ្នកអានយកទៅវិភាគ ថាតើការយល់ឃើញរបស់អ្នកនិពន្ធ ត្រឹមត្រូវប៉ុនណា ល្អយ៉ាងណា ប្រសើរយ៉ាងណា ប្លែកយ៉ាងណា មានតម្លៃប៉ុនណា ជាដើម ដើម្បីជួយមនុស្សយកទៅអនុវត្តន៍ការងារ ក្នុងជីវិត អោយបានចម្រុងចម្រើន ត្បិតមានពេលខ្លះ អ្នកអានមានបំណងស្វែងរក ត្រឹមតែជាយោបល់ប្លែកៗ ក្នុងបំណងបណ្ដុះបណ្ដាលសតិស្មារតី និង ចំណេះវិជ្ជា ដើម្បីវិវឌ្ឍន៍ការចេះដឹងរបស់ខ្លួន អោយកាន់តែប្រសើរ ថែមទៀតតែប៉ុណ្ណោះ ថ្វីបើគេមិនទាន់អាច យកគំនិតទៅអនុវត្តន៍ក្នុងជីវិត បាននៅឡើយក្ដី ឧទាហរណ៍ ដូចជាអ្នកអានដែលជាសិស្សនិស្សិត កំពុងសិក្សាជាដើម ។ ដូច្នេះ ការផ្ដល់ជាមតិយោបល់ ប្លែកៗ ជួនកាលអាចជាកត្តាអាចនាំគុណប្រយោជន៍ល្អប្រសើរ ជូនសង្គម នៅពេលអនាគត ។ នៅគ្រាណាមួយ ដែលអ្នកអានមានឱកាស ទទួលយកគំនិតនោះ ទៅអនុវត្តន៍ហើយបានទទួល នូវភាពរីកចម្រើន ក្នុងជីវិត ពេលនោះគំនិតរបស់អ្នកនិពន្ធក៏ប្រែ ក្លាយទៅជាគំនិតណែនាំដ៏ប្រសិទ្ធ សម្រាប់ សង្គមជាតិទាំងមូលដែរ ។

__២គ- ការផ្ដល់នូវដំបូន្មានណែនាំ:__ គឺជាការសរសេរអត្ថបទ អប់រំប្រៀនប្រដៅ ដល់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ ដោយបែបបទប្រពៃ ដូចជាការសរសេរទូន្មានអប់រំ ជាសុភាសិត ជាកំណាព្យ ជាទំនុកច្រៀង ឬក៏ជាអត្ថបទអក្សរសិល្ប៍ដទៃៗទៀតជាដើម ។ល ។ សព្វថ្ងៃនេះ អត្ថបទអក្សរសិល្ប៍ដែលដូនតាខ្មែរ បានចងក្រង ទុក

ជាច្រើន កន្លងមកនោះ ក៏នៅរក្សាប្រសិទ្ធិភាពរបស់អត្ថបទ យ៉ាងវិសេសវិសាល នាបច្ចុប្បន្ននេះដដែល ត្បិតពលរដ្ឋ នៅក្នុងសង្គម នៅតែទទួលយកមកអនុវត្តន៍ ក្នុងជីវិតរបស់គេនៅឡើយ ថែមទាំងអាច ទាញយកបាននូវគុណប្រយោជន៍យ៉ាងប្រសើរៗ ពីការអនុវត្តន៍ គោលគំនិតអប់រំនោះ មិនចាញ់គ្នា ពីពេលបុរាណឡើយ ឧទាហរណ៍ដូចជា សុភាសិតដែលថែងថា

ចង់ចេះឲ្យសម្លាប់អាចារ្យ ចង់បានផ្លែផ្កា យកភ្លើងដុតគល់

ចង់ចេះ អោយខំរៀន ចង់មានអោយខំរក

ចង់រាក់អោយជីក ចង់រីកអោយហាលថ្ងៃ

នេះជាដើម សុទ្ធសឹងតែជាពាក្យប្រស្នា៖ ដាស់តឿនក្រើនរំលឹក នូវសតិស្មារតីទទួលខុសត្រូវ លើកតម្កើង និងជំរុញសេចក្តីព្យាយាម ដែលអាចញ៉ាំងជីវិត របស់មនុស្ស អោយកាន់តែបានទទួល នូវភាពចំរុងចម្រើន ប្រសើរជាងមុនបន្ថែមទៀត ។

២ឃ- ការផ្តល់នូវចំណេះវិជ្ជានិងវិជ្ជាជីវៈល្អៗ: គឺជាគំនិតណែនាំល្អៗ ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល ជំនាញ ក្នុងជីវិត ដើម្បីផ្លាស់ប្តូវជីវភាពរស់នៅ អោយកាន់តែប្រសើរ ដូចជាវិធីធ្វើស្រែ ធ្វើចំការ អោយបាន ភោគផលច្រើន បរិបូណ៌ វិធីទាញយកថាមពល ពីខ្យល់ ពីព្រះអាទិត]ដើម្បីប្រើប្រាស 'សម្រួលជីវិត ប្រចាំថ្ងៃ វិធីជួសជុលកង់ ជួសជុលម៉ូតូ វិធីដាំស្ល វិធីថែរក្សាសុខភាពនិងអនាម័យ វិធីថែទាំបរិដ្ឋាន វិធីអប់រំសង្គម វិធីរំលត់ទោសៈ វិធីរក្សាសុភមង្គលគ្រួសារ វិធីដេរប៉ាក់ វិធីដុសខាត់ជំនាញនានា ដទៃទៀត ។ល ។

៣. ប្រសិទ្ធភាពៈ

ដើម្បីអោយមានប្រសិទ្ធភាព៖ ពេញលក្ខណៈ សំណេរទាំងឡាយ៖ ត្រូវមានរួមបញ្ចូល នូវចំណុច លក្ខណៈ ល្អៗជាច្រើនយ៉ាង ដូចជាៈ

៣ក- ខ្លឹមរសរបស់សំណេរៈ គឺការសរសេរនិពន្ធ មានវគ្គ មានឃ្លា ត្រឹមត្រូវតាមវេយ្យាករណ៍ និងក្បួន សរសេរនិពន្ធ ដូចជា មានផ្តើមសេចក្តី មានតួសេចក្តី មានទីបញ្ចប់ ងាយយល់ ងាយអាន ហើយ មិនវង្វេងគំនិត ដែលអ្នកនិពន្ធ បានបង្កប់នៅក្នុងសាច់រឿង ។ អត្ថបទដែលមានអត្ថរសបំផុត គឺជាសំណេរ ដែលខ្លី តែមានន័យវែងឆ្ងាយ ទូលំទូលាយ៖ច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង នោះប្រសើរ ជាជាងការសរសេររៀបរាប់

វែងអន្លាយឆ្ងាយចាកប្រធាន ដែលធ្វើអោយពាំនូតអត្ថន័យរបស់សំណេរនិពន្ធ បែរក្លាយទៅជាតូចស្តួចស្តើង ទៅវិញ ។

៣ខ- ការស្រាយចម្ងល់ ឬបញ្ហា: *គឺជាការវែកញែក នូវសព្វជ្រុងជ្រោយ ក្នុងការដោះស្រាយចំណុចបញ្ហានិមួយៗនៃសំណេរអត្ថបទ ដោយច្បាស់លាស់ ហើយសមហេតុសមផល ពោលគឺជាការសរសេរនិពន្ធដឹកនាំអ្នកអានអោយបណ្តុះ និងរក្សាសតិស្មារតី អោយកាន់តែជួបនឹងភាពភ្លឺស្វាង រឹងមាំប្រសើរឡើង មិនចមចយ ។ នេះជាការសរសេរ ប្រកបដោយសតិប្រាជ្ញ ចេះចងគំនួចរឿង ហើយក៏ចេះស្រាយ យ៉ាងពិរោះពិស្តារ មានអត្ថន័យគួរជាទីសណ្តាប់ និងមានតម្លៃសមហេតុផល គួរត្រងទទួលយក ។ អត្ថបទបែបនេះច្រើនមានតម្លៃ ស្ថិតស្ថេរចេរកាល យូរលង់នៅក្នុងប្រវត្តិអក្សរសិល្ប៍ ។*

៣គ- ការបង្កើននូវកំរិតវិជ្ជានិងការចេះដឹងរបស់អ្នកអាន: *ជោគជ័យប្រសើររបស់អ្នកនិពន្ធ គឺជាសមត្ថភាពដ៏ពូកែរបស់អ្នកនិពន្ធក្នុងការទាញអ្នកអាន អោយផ្លាស់ប្តូរ ពីភាពល្ងិតមករកភាពភ្លឺថ្លាក្នុងជីវិត ផ្លាស់ពីភាពល្ងង់មកភាពឆ្លៀវឆ្លាតជាងមុន មានការចេះដឹងជាងមុន តាមរយៈសំណេរអត្ថបទអក្សរសិល្ប៍របស់អ្នកនិពន្ធនោះឯង ។ ដូច្នេះ ស្នេរនិមួយៗគប្បីរក្សាប្រសិទ្ធភា ពនៃការសរសេរ អោយបានល្អប្រសើរច្រើនចំណុច នៅក្នុងសំណេររបស់ខ្លួន ដោយការបញ្ចូលនូវគំនិតប្រពៃប្លែកៗ ដែលនាំនូវសារប្រយោជន៍ប្រសប់ប្រសើរ ដល់អ្នកអានទាំងឡាយ ។ កាលបើអ្នកអាន បានទទួលនូវភាពភ្លឺស្វាង និងកំណើនចំណេះចេះដឹង ដែលផ្តល់នូវគុណប្រយោជន៍សំខាន់ល្អៗ ដល់ជីវិតរបស់គេវិញ អត្ថបទអក្សរសិល្ប៍នោះតែងបានទទួល នូវការគាំទ្រនិងលើកតម្កើងពីសំណាក់ពលរដ្ឋក្នុងសង្គមយ៉ាងប្រសើរឧត្តមវិញដែរ ។*

៤. គុណសម្បត្តិរបស់សំណេរ:

នោះគឺជាការសរសេរនិពន្ធ ដែលអាចធ្វើអោយជីវិតអ្នកអាន បានជួប និងបានទទួលនូវប្រាជ្ញាភ្លឺស្វាង មានការចេះដឹងជាងមុន និងមានភាពស្រស់ថ្លា ក្នុងចិត្ត ក្នុងអារម្មណ៍ ក្នុងគំនិត ក្នុងសតិ ក្នុងជីវិត ជាងមុន បន្ទាប់ពីបានអានគំនិតសិក្សា នៅក្នុងអត្ថបទរបស់ស្នេររួចហើយ ។ កាលបើពលរដ្ឋ បានទទួលការរីកចំរើនថ្កុំថ្កើង តាមរយៈឥទ្ធិពលនៃទឹកខ្មៅអក្សរសិល្ប៍ហើយ សង្គមជាតិក៏មានដំណើររីកចំរើនដុះដាល ទៅតាមល្បឿននៃការចេះដឹងរបស់ពលរដ្ឋ ទៅតាមនោះដែរ ។ រីឯអ្នកអានវិញនោះ ក្រោយពីគេបានអានសំណេរដ៏មានតម្លៃទាំងអស់នោះហើយ គេក៏កាន់តែមានចំណូលចិត្ត កាន់តែមានដួងចិត្តរីករាយ កាន់តែទទួលនូវសេចក្តីសុខមនានៅក្នុងអារម្មណ៍ ។ លុះនៅគ្រាបន្តបន្ទាប់មក គេក៏នឹងផ្សព្វផ្សាយ នូវសមត្ថភាព

ផ្នែកសតិប្រាជ្ញ ការចេះដឹង និងភាពរីកចំរើនរបស់ខ្លួន ទៅពេលវេលាផ្សេងទៀតក្នុងសង្គម ជាបន្តៗ គ្មានទីបញ្ចប់ឡើយ ។ នោះហើយជាគុណសម្បត្តិយ៉ាងប្រសិទ្ធ របស់សំណេរអក្សរសិល្បិ៍និពន្ធ និមួយៗ ។

តើអ្នកនិពន្ធត្រូវបណ្តុះការប៉ិនប្រសប់ដោយរបៀបណា ?

នេះជាការងាយស្រួលបំផុត ចំពោះអ្នកនិពន្ធដែលចង់បណ្តុះបណ្តាល ភាពប៉ិនប្រសប់របស់ខ្លួន អោយកាន់តែប្រសើរឡើងៗ ។ ស្មេរទាំងឡាយត្រូវសិក្សាហ្វឹកហ្វឺន តែប៉ុន្មានចំណុចសំខាន់ៗប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីបង្កើនទឹកដមប៉ាកកា អោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពនិងកាន់តែបង្កើន គុណសម្បត្តិជូនសង្គមជាតិរបស់យើង ដូចជា :

១. ការគិតក្នុងផ្លូវល្អ:

- អ្នកនិពន្ធទាំងឡាយគប្បីសម្លឹងមើល ចំណុចសំខាន់ណា ដែលជាកត្តាលក្ខណៈគុណសម្បត្តិល្អប្រសើរ ដោយការលើកទឹកចិត្តមនុស្ស អោយប្រព្រឹត្តអំពើប្រពៃ ហើយព្យាយាមតស៊ូកសាងខ្លួនក្នុងអំពើល្អ ហើយថ្លៃថ្នូរ ជាជាងសរសេរច្បាមច្បិច នូវគុណវិបត្តិរបស់បុគ្គលណាមួយ ពោលគឺមិនស្វែងរកចាប់កំហុសអ្នកដទៃ ដើម្បីចំអកឡកឡឺយបញ្ឆោះបន្សោកឡើយ ព្រោះការសរសេរបែបនោះអាចធ្វើអោយអ្នកអានទាំងឡាយ មានការធុញថប់ទើសទាល់ក្នុងចិត្ត គ្រប់ៗគ្នា ។
- រៀនកែកំហុស នៅមុនពេលប្រព្រឹត្តខុស ដោយការសម្លឹងមើលកំហុសអ្នកដទៃ ហើយរៀនកែប្រែជីវិត ដោយមិនចាំបាច់ប្រព្រឹត្តកំហុស ដោយខ្លួនឯង ។
- រក្សាស្មារតីនិងគំនិតសុទិដ្ឋិ ដោយសម្លឹងមើលបញ្ហាជីវិត អោយបានសព្វជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីរកវិធីដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងជីវិតនានា អោយបានភ្លឺស្វាង ហើយធូរស្រាលជាងមុន ប្រសើរជាជាងនៅអង្គុយត្អូញត្អែរអស់សង្ឃឹម រួចស្តីបន្ទោសព្រហ្មលិខិតតែម្យ៉ាង ពោលគឺរក្សាខ្លួនដោយមិនបណ្តោយអោយខ្លួនឃ្លាតចាកក្តីសង្ឃឹម ទាល់ច្រកអស់ផ្លូវដើរ ថែមទាំងអាចរៀនចេះបត់បែនតាមកាលៈទេសៈដែលសមគួរ ។
- រក្សាគំនិតនិងស្មារតី ដោយឈរនៅលើឆន្ទៈ "ខ្លួនទីពឹងខ្លួន" ជាមូលដ្ឋាន ក្នុងការបណ្តុះសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនអោយកាន់តែប្រសប់ ប្រសើរនិងថ្លៃថ្នូរ ។
- ហ៊ានត្រងទទួលការរិះគន់ ពីសំណាក់អ្នកអានទាំងវិជ្ជមាននិងអវិជ្ជមាន ដើម្បីជាគោលស្វែងរកគន្លឹះកែលំអអោយកាន់តែប្រសើរ ដោយទន្ទិស្តាប់ប្រសើរ មិនច្រឡោតខឹង មិនបញ្ឆោះបន្សោកតបវិញមិនតវ៉ាប្រឆាំងជាដើម ។ ផ្ទុយទៅវិញ ស្មេរត្រូវរក្សាអារម្មណ៍ ស្ងប់ស្ងៀម ហើយផ្ទៀងផ្ទាត់ស្តាប់នូវគំនិតយោបល់ទាំងនោះ ក្រែងលោយោបល់ទាំងឡាយនោះ អាចជាគន្លឹះទ្រឹស្តីអប់រំដ៏មានប្រយោជន៍ប្រសើរ ដល់យើងជាអ្នកនិពន្ធ និងដល់អ្នកអានដទៃ ថែមទៀត ។

២. ការពូកែសង្កេត:

អ្នកនិពន្ធនិមួយៗ ត្រូវពូកែពិនិត្យសម្លឹង ស្រាវជ្រាវ ហើយត្រងទទួលយកមកសិក្សានូវគំនិតអ្វីដែលប្លែក ដែលថ្មី ហើយមានលក្ខណៈប្រសើរសម្រាប់សង្គមជាតិ ដោយយកស្មារតីជាតិនិយមជាជំហរក្នុងការឈានឆ្ពោះទៅរកការរីកចម្រើន និងចំណេះដឹងកាន់តែប្រសើរ ។ ការសង្កេតពិនិត្យនាំអោយយើងមានការពិចារណា ។ ឯការពិចារណាច្រើនធ្វើអោយយើង ដុះដាលគំនិតកាន់តែច្រើន ។ នៅពេលនោះឯង ហើយដែលអ្នកនិពន្ធម្នាក់ៗត្រូវប្រើសតិប្រាជ្ញាវែកញែកគំនិតថ្មីទាំងនោះ នៅក្នុងសំណេររបស់ខ្លួន អោយ ល្អក្បោះក្បាយ ហើយថែមទាំងបញ្ចូលនូវមតិរបស់អ្នកនិពន្ធ ដែលប្លែកហើយមានប្រយោជន៍ដល់អ្នកអាន ដើម្បីអោយគេមានឱកាសយកគំនិត យកមតិយោបល់ទាំងនោះទៅសិក្សាដូចគ្នាដែរ ។ ការដែលអ្នកអាននិងអ្នកនិពន្ធអាចបំបែកគំនិតល្អៗ អោយបានកាន់តែច្រើនការវិវត្តន៍ផ្នែកគំនិតប្រាជ្ញានិងសតិ ស្មារតីក៏មានការរីកចំរើនរុងរឿង ទៅតាមនោះដែរ ។

៣. ការជៀសវាងសំណេរឥតខ្លឹមប្រយោជន៍:

អ្នកនិពន្ធគួរចៀសវាង ការសរសេរនិពន្ធអត្ថបទទាំងឡាយណា ដែលធ្វើអោយអ្នកអានថមថយ កម្លាំងសតិ ថមថយស្មារតីជាតិនិយម ស្រកគុណធម៌ ស្រកសុជីវធម៌ ស្រកសីលធម៌និងវប្បធម៌ ខាតក្រដាសនិងទឹកខ្មៅជាដើម ខាតទាំងពេលវេលាអាន ឧទាហរណ៍ ដូចជាការសរសេរត្អូញត្អែ ការសរសេររិះគន់តិះដៀល ជេរប្រមាថ ការសរសេរអាភាសអាភាយ ការយំទួញសោកស្តាយស្រណោះ ការសរសេរប្រោកប្រាជ្ញឥតន័យ ការសរសេរដើម្បីបង្អកំហឹង បណ្តុះគំនុំ ដោយមិនមានសរសេរ បន្ទរសាច់រឿងដោយមានការដោះស្រាយវិបត្តិ នៅក្នុងសំណេរ ជាដើម សុទ្ធសឹងជាអត្ថបទ ដែលពុំមានផ្តល់រសជាតិប្រសើរដល់សង្គមអ្នកអាន អ្វីបន្តិចសោះឡើយ ។

៤. ស្មារតីជាតិនិយម ឬមោទនៈភាពជាខ្មែរ:

នេះគឺជាស្មារតីស្រឡាញ់ប្រទេសជាតិខ្លួន ស្រឡាញ់តម្លៃអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន ជាខ្មែរ ស្រឡាញ់ផ្ទះសម្បែង ភូមិស្រុក ដីធ្លី និង សង្គមរបស់ខ្លួន ។ កាលបើមានក្តីស្រឡាញ់ហើយ មនុស្សយើង

នឹងថែរក្សាអ្វីដែលជាទីស្រឡាញ់នោះ មិនអោយបាត់បង់ទៅវិញឡើយ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ គេថែមទាំងបណ្តុះបណ្តាល កែសម្រួល និងលើកតម្កើងឲ្យកាន់តែល្អប្រសើរ ដោយមិនអនុញ្ញាតិ អោយឥទ្ធិពលបរទេសចូលមកជ្រៀតជ្រែក ដណ្តប់លើសង្គមជាតិរបស់ខ្លួនបាន ដូចជា ការមិនប្រើប្រាស់ភាសាបរទេសក្នុងសង្គមជំនួសភាសាខ្មែរ ការមិនទទួលគំនិតភ្លើតភ្លើនផ្តេសផ្តាសពីបរទេស ដែលធ្វើឲ្យខូចសីលធម៌និងសង្គមធម៌របស់ជាតិខ្មែរជាដើម ។ នេះមិនមែនមានន័យថា យើងនាំគ្នាទាញប្រទេសខ្មែរមិនអោយអភិវឌ្ឍន៍រុងរឿងនោះទេ តែមានន័យថា អ្វីដែលជាឥទ្ធិពលមិនថ្លៃថ្នូរ មិនប្រពៃ សម្រាប់សង្គមខ្មែរ យើងមិនគួរទទួលយក ឥទ្ធិពលទាំងនោះ មកផ្សព្វផ្សាយអោយពលរដ្ឋខ្មែរ នាំគ្នាវង្វេងភ្លើតភ្លើន បាត់សតិប្រាជ្ញានិងស្មារតីជាតិនិយម នោះឡើយ ។ យើងគប្បីចងចាំអោយជាក់ច្បាស់នៅក្នុងដួងចិត្តថា បើសិនខ្មែរមិនស្រលាញ់ខ្មែរខ្លួនឯង តើអោយសាសន៍ណាមកស្រឡាញ់ខ្មែរ ជំនួសយើងបានទៅ ? បើខ្មែរមិនថែរក្សាអ្វីទាំងឡាយណា ដែលជាធនធានរបស់ខ្មែរ តើសាសន៍ណា នឹងមកថែរក្សាជាតិខ្មែរ អោយដូចជាយើងថែរក្សាដោយខ្លួនឯងនោះ ? បុព្វបុរសខ្មែរបានជ្រើសរើសយកចំណុចសតិល្អៗជាច្រើន ពីពុទ្ធសាសនាមកកែឆ្នៃសង្គមអោយ កាន់តែប្រសើរ មានសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត និងមានការវិវត្តន៍រុងរឿងដោយសន្តិ ។ ក្រៅពីជំនឿនិងសាសនា ខ្មែរក៏បានទទួលយកឥទ្ធិពលផ្សេងទៀត មានដូចជា បច្ចេកវិជ្ជា វិទ្យាសាស្ត្រ វប្បធម៌ និង អរិយធម៌ពីបរទេសខ្លះថែមទៀត ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ខ្មែរដែលជាអ្នកប៉ិនប្រសប់ ច្រើនប្រើទេពកោសល្យក្នុងការជ្រើសរើសឥទ្ធិពលទាំងនោះ ដោយពិចារណា យកចិត្តទុកដាក់ជាទីបំផុត មិនមែនចេះតែទទួលយកទាំងស្រុងៗទាំងងងឹតងងល់នោះឡើយ ពោលគឺគេជ្រើសរើស យកតែចំណុចដែលល្អៗមកផ្សព្វផ្សាយនិងអនុវត្តន៍ សម្រាប់ការរីកចម្រើនប្រសើរថ្លៃថ្នូរ សម្រាប់សង្គមខ្មែរតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។

៥. ការយកខ្លួនឯងជាទីពឹងនូវពេលប្រទះនឹងបញ្ហា:

ស្មេរទាំងឡាយគប្បីផ្តល់ជាយោបល់ថ្មីៗ ប្លែកៗ ខ្លះៗ ដើម្បីជួយអោយមិត្រអ្នកអាន ត្រងយកទៅគិតពិចារណាផងដែរថា តើដំណោះស្រាយនោះ អាចមានសារ:ប្រយោជន៍យ៉ាងណាខ្លះ ចំពោះជីវិតមនុស្សក្នុងសង្គម ។ បើសិនគ្រប់គ្នាលើកតែពីបញ្ហា ឬក៏ផ្តោតតែអារម្មណ៍ទៅលេីតែរឿងស្រណោះស្រណោកចងកំហឹងទោស: និន្ទារិះគន់ មើលបំណាំគ្នាមិនឈប់ឈរ រួចហើយម្នាក់ៗមិនព្រមនាំគ្នា ជួយរកមធ្យោបាយដោះស្រាយនូវបញ្ហាអ្វីបន្តិចសោះ តើសង្គមជាតិនឹងអាចប្រែក្លាយសះស្បើយយ៉ាងណាបានទៅ ? បើព្រះមានតែមួយអង្គ រីឯបញ្ហាមានរាប់មិនអស់ តើព្រះគួរយាងប្រោសដោយរបៀបណាបើជននិមួយៗមិនប្រឹងប្រែង រកវិធីដោះស្រាយដោយខ្លួនឯងខ្លះសោះនោះ ឬក៏គំនិតតូចតាច

សម្រាប់ដោះស្រាយជីវិតក៏ពុំមានដែរ ? ពុទ្ធភាសិតចែងថា ខ្លួនទីពឹងខ្លួន ។ ឯគ្រីស្តភាសិតវិញចែងថា ព្រះជួយជនណាដែលដើបជួយខ្លួនឯង ។ នេះមានន័យថា នៅពេលយើងគេងរំពឹងព្រះ (ព្រះព្រហ្ម ព្រះពុទ្ធ ព្រះគ្រីស្តជាដើម) យើងគប្បីគិត រំពឹងលើសតិប្រាជ្ញានិងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនជាមុនសិន នៅពេលយើងពើបប្រទះនឹងបញ្ហាជីវិត ។ ដូច្នេះ អ្នកនិពន្ធដែលប៉ិនប្រសប់ គឺជាស្មេរដែលមានទេពកោសល្យអាចជួយរកមធ្យោបាយផ្សេងៗ ដើម្បីជួយ បណ្តុះគំនិតសតិប្រាជ្ញរបស់អ្នកអាន អោយមានកម្លាំងចិត្តខ្លាំងមុតមាំ មានជំនឿលើការតស៊ូព្យាយាម មានជំនឿជឿជាក់លើ សមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការពុះពារឧបសគ្គ មានសតិដឹងខុសត្រូវ មានការ ពិចារណាម៉ត់ចត់ច្បាស់លាស់ មិនវង្វេងគំនិតស្មារតីចាកផុតក្តីសុចរិត សាមគ្គីភាព និងសន្តិភាពឡើយ ។

៦. ការប្រើប្រាជ្ញាស្មារតីមកពិចារណាថ្លឹងថ្លែងហេតុផល:

នេះជាការពិចារណាថា តើយ៉ាងណាជាខ្លឹមសារនៃអក្សរសិល្ប៍ ដែលនាំអ្នកអានអោយដើរឆ្ពោះទៅរកភាពចំរុងចំរើន ។ ការដែលសរសេរដោយខ្វះសតិពិចារណា ហាក់ដូចជាការព្រលែងគោ ឲ្យស៊ីស្មៅដោយសេរី ជួនក៏ប៉ះដល់ដំណាំអ្នកស្រុកដទៃ ជួនប៉ះលើដំណាំខ្លួនឯង ដែលអាចបណ្តាលអោយកើតមានក្តីសៅហ្មង តាមក្រោយមកទៀត ក៏ថាបាន ។ ដូច្នេះហើយ ស្មេរនិមួយៗត្រូវថ្លឹងថ្លែងគំនិតរបស់ខ្លួនអោយបានច្បាស់លាស់ នៅមុនពេលសម្រក់ទឹកខ្មៅលើក្រដាស ចែកគេឯងអានដោយមិនសរសេរអ្វីឲ្យរួចតែពីដៃរបស់ខ្លួនឡើយ ។ ការដែលអ្នកនិពន្ធមានគំនិត ប្រយ័ត្នប្រយែងយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការគិត ក្នុងការសរសេរ នោះសំណេរអក្សរសិល្ប៍របស់គេ ក៏នឹងមានរសជាតិមានសារប្រយោជន៍ប្រសើរ ដល់អ្នកអាន នានា មិនលែងឡើយ ហើយក៏អាចទទួល ការគាំទ្រពីសង្គមជាតិយូរអង្វែងតទៅមុខយូរលង់ថែមទៀត ។

តើសិល្បៈក្នុងការសរសេរដែលមានតម្លៃនោះ មានលក្ខណៈយ៉ាងដូចម្តេច?

តម្លៃនៃអក្សរសិល្ប៍និមួយៗ គឺឋិតនៅត្រង់ការប៉ិនប្រសប់របស់អ្នកនិពន្ធ ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយគំនិតដែលផុសចេញមកពីសតិនិងស្មារតីដ៏ប្រពៃ របស់អ្នកនិពន្ធផ្ទាល់តែម្តង ពោលគឺជាការនិពន្ធដែលនាំមក នូវអត្ថន័យជ្រាលជ្រៅក្នុងសំណេរ ចំពោះអ្នកអានគ្រប់ស្រទាប់ អោយបានទទួលនូវខ្លឹមសារៈប្រយោជន៍ ក្នុងជីវិត កាន់តែច្រើនជាងមុន បន្ទាប់ពីគេបាន អានសំណេរនោះរួចហើយ ។ នោះគឺជាចំណេះដឹងប្លែកៗ ល្អៗ សម្រាប់ជួយសម្រាយទុកកង្វល់របស់អ្នកអានផង សម្រាប់បណ្តុះសតិប្រាជ្ញារបស់អ្នកអានផង ប៉ុន្តែមិនមែនជាការសរសេរ

ត្អូញត្អែរបង្វែរអារម្មណ៍អោយ អ្នកអាន រំដើបរំជួលចិត្តកើតទោសៈមោហៈថែមទៀតនោះឡើយ ។ សារៈប្រយោជន៍ ដែលផុសចេញពីភាពប៉ិនប្រសប់ របស់អ្នកនិពន្ធនេះហើយ ដែលជាតម្លៃស្នាដៃដ៏ពិសិដ្ឋរបស់អ្នកនិពន្ធតែម្តង ។

ឯស្នាដៃដ៏វិចិត្ររបស់អ្នកនិពន្ធខ្មែរ ដ៏មានសារៈប្រយោជន៍ដល់សង្គមជាតិ ជាមរតកដែល បញ្ញវន្តខ្មែរ តែងព្យាយាមរក្សា សម្រាប់ខ្មែរជំនាន់ក្រោយ ។ អក្សរសិល្ប៍ដែលមានតម្លៃខ្ពង់ខ្ពស់ គឺជាសំណេរដែលផ្តល់នូវគុណ ប្រយោជន៍ល្អៗដល់អ្នកអាន ដោយការដាស់តឿននូវស្មារតីឲ្យភ្ញាក់រលឹក ការវែកញែកណែនាំអោយមនុស្ស កាន់តែប្រព្រឹត្តនូវអំពើល្អ ឬដោយការប្រៀនប្រាប់នូវគំនិតល្អៗ និងវិធីផ្សេងៗដែលមានប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់ ដោះស្រាយជីវិត ។ល ។ ជនជាតិខ្មែរដែលជាអ្នកកាន់ខ្ជាប់ នូវព្រះពុទ្ធសាសនា តែងអប់រំខ្លួនអោយរក្សា សតិប្រាជ្ញា ស្មារតីជាប់ជានិច្ច ។ កាលបើយើងគ្រប់គ្នាបានអប់រំខ្លួន ដោយប្រពៃបែបនេះហើយ ទោះជាពើបប្រទះ បញ្ហាវិបត្តធ្ងន់ធ្ងរប៉ុនណា ក៏យើងនៅតែអាចរិះរកមធ្យោបាយ ដោះស្រាយបានដែរ ។ អ្នកនិពន្ធទាំងឡាយ គប្បីចងចាំជានិច្ចថា អ្នកប្រាជ្ញមិនមែនក្លាយប្រាជ្ញ ដោយការនិយាយច្រើនឥតប្រយោជន៍ តែដោយការគិតគូរ យ៉ាងល្អិតល្អន់ម៉ត់ចត់ គិតហើយគិតទៀត ថែមទាំងរិះរោវរកដំណោះស្រាយ ដែលនាំមកនូវសារប្រយោជន៍វិជ្ជមាន ចំពោះចំណុចរឿងរ៉ាវនិមួយៗ អោយត្រឡប់មករកភាពធូរស្រាយ ហើយក្សេមក្សាន្ត ។ បើអ្នកនិពន្ធមិនប្រឹងប្រែង ត្រិះរិះគិតដោះស្រាយដោយប្រពៃទេ តើអក្សរសិល្ប៍របស់យើងមានតម្លៃមកពីណា ? បើសិនយើងបែរមកពិនិត្យ ប្រវត្តិអក្សរសិល្ប៍របស់ខ្មែរវិញ កំណាព្យខ្មែរក៏មានច្រើនប្រភេទរាប់មិនអស់ ប៉ុន្តែកំណាព្យខ្លះក៏មានតម្លៃពេញនិយម ប្រសើរជាងកំណាព្យដទៃៗឯទៀត ។ ឧទាហរណ៍ កំណាព្យច្បាប់ក្រមង៉ុយដែលបច្ចុប្បន្ននេះ នៅមានប្រជាប្រិយភាព ខ្ពង់ខ្ពស់នៅឡើយ ថ្វីបីកំណាព្យនេះមានអាយុ ជាងមួយសតវត្សមកហើយក្តី ។ នោះក៏ព្រោះតែច្បាប់ទាំងនោះ បរិបូណ៌ទៅដោយពាក្យពេជន៍ ដាស់តឿនស្មារតី គំនិតមាយាទ និងរំលឹកអ្នកអាន អោយមាន ការពឹងផ្អែកទៅលើខ្លួនឯងជាគោល អោយមានការខ្មាស់អៀនចំពោះអំពើបាប អំពើអបាយមុខ អំពើទុច្ចរិត និងអោយ ថ្លឹងថ្លែងអំពីអំពើអាក្រក់និងល្អ ថ្លៃធ្នូរឬមិនសមគួរ ជាដើម ។

ឧទាហរណ៍ : រៀនត្រាប់អ្នកប្រាជ្ញ បើចង់ឈ្នះកាច យកស្លូតសង្កត់

ចង់ឈ្នះមនុស្សខឹង ឲ្យប្រឹងខំអត់ វាជេរវាហាត់វាស្បថលែងខឹង ។

ចង់ឈ្នះអសុរោះ ស្តីលេងឡេះឡោះ កុំធ្វើជានឹង

យើងស្តីត្រង់ណា ឲ្យចំត្រង់ណឹង យើញឬកយើងរឹង ខ្លាចយើងខាងក្រោយ ។

ចង់ឈ្នះកំណាញ់ ក្រដេក្រដាញ់ សុំអ្វីមិនឲ្យ

បើបានចំណី ហុចវាញយៗ តិចដោយច្រើនដោយ ក្នុងតែវានឹង ។

នេះមន្តព្រះពុទ្ធ ប្រាជ្ញាឲ្យមុត ឲ្យគិតថ្លៃងថ្លឹង
កុំកាចខុសខ្នាត កើតខាតដ្បិតខឹង កូនអើយខំប្រឹង កាន់ច្បាប់ទាំងបួន ។

(ដកស្រង់ពី ច្បាប់ល្បើកថ្មី ១ ទំព័រ ៣៧)

នៅក្នុងកំណាព្យដ៏ពិរោះមួយបទ ជាបន្ទាប់តទៅទៀតនេះ ក៏បង្ហាញនូវខ្លឹមសារយ៉ាងទូលំទូលាយ ប្រកបដោយសារៈប្រយោជន៍ផង និងគតិណែនាំក្រើនរំលឹកនូវសតិស្មារតីរបស់អ្នកអាន អោយភ្លឺស្វាង ថែមទៀតផង ដែលជាកត្តាបង្ហាញនូវភាពប៉ិនប្រសប់របស់អ្នកនិពន្ធពិតៗ ។ កំណាព្យនេះ មានចំណងជើងថា "ពិចារណ៍" ជាស្នាដៃរបស់អ្នកស្រី កែវ ច័ន្ទបូរណ៍ ដែលមានជាសេចក្តីដូចតទៅនេះ :

មុនគ្រលាស់ពាក្យអសុរោះ សូមនឹកដល់អស់ផងមនុស្សគ
មុននឹងទ្រាន់ម្ហូបគ្មានរសល្អ នឹកអ្នកក្រីក្រអត់អាហារ។
មុននឹងរអ៊ូធុញអ្នកផ្ទះ សូមគិតអ្នកខ្លះខ្វះគ្រួសារ
មុននឹងចង់ស្លាប់ផ្តាច់សង្ខារ នឹកអ្នកមរណាទាំងក្មេងវ័យ។
មុននឹងត្អូញត្អែររឿងកូនចៅ នឹកអ្នកឥតផៅកូនប្រុសស្រី
មុនស្អប់ផ្ទះខ្ទមគ្រែឬស្សី នឹកអ្នកដេកដីគ្មានលំនៅ។
មុនធុញបើកបរចរផ្ទះឆ្ងាយ នឹកអ្នកទាំងឡាយដើរហាលក្តៅ
ជើងទទេជាន់បន្លាស្មៅ ទំរាំគោលដៅយ៉ាកយ៉ាងណា។
មុនចង្អុលចាប់ទោសផន់គេ មានគិតផងទេទោសអាត្មា
មុនស្អប់ជីវិតសូមពិចារណ៍ តម្លៃសង្ខារដោយសតិ។

រួមសេចក្តីមក ការប៉ិនប្រសប់មានតម្លៃឧត្តុងឧត្តម្ភ ដែលខ្មែរទាំងឡាយគួរប្រឹងប្រែង បណ្តុះបណ្តាល គឺការសរសេរសំណេរដែលបង្កើន នូវសារៈប្រយោជន៍ដល់ខ្លួននិងសង្គមជាតិ ដែលរក្សាស្មារតីនិងមោទនភាពរបស់ខ្មែរ ហើយដែលមានឥទ្ធិពលញ៉ាំងឲ្យ ***ជីវិតជួបពន្លឺរស្មីត្រចះផូរផង់*** *ដោយការមានស្មារតី មានប្រាជ្ញាអាចដោះស្រាយបញ្ហាដោយសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ។ អ្នកនិពន្ធដែលប៉ិនប្រសប់ គឺជាមនុស្សដែលគិតអ្វីៗតែ ក្នុងផ្លូវល្អ ផ្លូវសុទន្ធិ* ***មិនទាល់ច្រក ហើយបរិបូរណ៍ទៅដោយក្តីសង្ឃឹមក្នុងជីវិត*** *ព្រោះគេមានការ ជឿជាក់លើសមត្ថភាពខ្លួនឯងច្បាស់ ថាមានសតិនិងប្រាជ្ញាគ្រប់គ្រាន់ អាចរាវរកមធ្យោបាយសម្រាយបញ្ហា សម្រាលទុក្ខព្រួយក្នុងជីវិត ។ អ្នកនិពន្ធទាំងនោះតែងតែដាស់តឿនខ្លួនគេជានិច្ចផងដែរ ថា ”***ខ្លួនជាទីពឹងរបស់ខ្លួន***” នៅគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់ ។ សំណេរស្នាដៃដែលផ្តល់ជាមធ្យោបាយ និងការចេះដឹងប្លែកៗទាំងនោះហើយ ដែលជាមរតកវិសេសវិសាល សំរាប់ខ្មែរជំនាន់ក្រោយ សំរាប់ជួយបណ្តុះបណ្តាលសតិប្រាជ្ញ និងទេពកោសល្យដល់អ្នកអានគ្រប់រូប ឲ្យដើរឆ្ពោះទៅរកការចេះដឹង ភាពថ្កុំថ្កើង ភាពភ្លឺស្វាង ចាកផុតអវិជ្ជា និងភាពទាល់ច្រកនានាក្នុងជីវិត អោយសមតាមភាសិតរបស់ព្រះគ្រូសង្ឃរាជជួនណាត ដែលបានដាស់តឿនប្រជាជនខ្មែរជានិច្ចថា "***ប្រាំបួនទាល់ ដប់ទាល់ សូមកុំអោយតែ ទាល់គំនិតប្រាជ្ញា*** " ។ នេះហើយជា* ***មោទនភាពរបស់អ្នកនិពន្ធ*** *ពិតប្រាកដ!!!*

សំណេរអត្ថបទសិក្សា សម្រាប់កិច្ចប្រជុំសិក្ខាសន្និសិទ នៃអ្នកនិពន្ធខ្មែរអន្តរជាតិនិងនៅកម្ពុជា រៀបចំឡើងដោយ សមាគមសម្ហាកម្មអក្សរសិល្ប៍នូហាច ដែលមានទីតាំងការិយាល័យ នៅវិជ្ជាស្ថានពុទ្ធិសាសនបណ្ឌិត្យក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២០មិថុនា២០០៩